

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 40 kr., za pol leta 1 fl. 50 kr., za četert leta 55 kr.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 40, za pol leta 2 fl. 20 kr., za četert leta 1 fl. 10 kr.

V Ljubljani v sredo 20. oktobra 1858.

Še nekaj potrebnega o starem in novem dnarji.

Čedalje bolj se bliža čas, da po cesarskem patentu od 27. aprila letošnjega leta bo prišel novi dnar in z njim nove rajtenge. O vseh Svetih namreč bode nastopila ta dôba.

Treba se nam tedaj zdí o tej važni reči marsikaj še enkrat ponoviti, kar smo že razlagali, nekaj pa tudi še le izperva povedati, da se podučí ljudstvo, in se kolikor je moč odpravijo marsiktere zmešnjave in krive misli.

Povedali smo že, da konec tega mesca pridejo ob veljavo: polgoldinarji, stare petice vsake sorte, stare dvojače, 3kracarji kovani leta 1851 in pa vês kupreni šajnasti dnar, kjer ga še kaj imajo. Ponavljamo tedaj še enkrat: naj se podviza, kdor kaj tega dnarja ima, da ga spečá že te dni pri veliki cesarski kasi (Zahlamt.)

Ker pa vês naš drugi stari dnar bo še tudi po vseh Svetih veljal, pa se bo njegova cena ravnala po novi veljavi, je treba, da marsikaj opomnimo svoje bravee.

Pred vsem je treba vediti, da kdor bo po vseh Svetih kak dolg, ki ga je naredil pred vsemi Svetimi v starem dnarji poplačal z novim dnarjem, bo mogel na 100 gld. doplačati 5, — postavimo: kak kramar je dolžan štacnarju zdaj 200 gold., tedaj bo mogel po vseh Svetih z novim dnarjem mu plačati 210 gold. Pri tem plačilu nima štacunar nobenega dobička, ker novi dnar, kovani po 45 goldinarskem merilu, je toliko loži memo starega, ki je skovan po 20goldinarski meri. Vsled gori omenjenega cesarskega patenta se je pa tudi cena nekterega starega dnarja nekoliko znižala, zato, postavimo, po vseh Svetih 100 gold. v starih dvajseticah ali desetícáh ne bo plačalo 100, ampak le 97 gold. in 9 krajc. starega dnarja, — 100 gold. šestíc leta 1848 in 1849 kovanih se bo môglo spečati le za 95 gold. in 14 kr. po starem dnarji, — 100 goldinarjev starih krajcarjev bo plačalo le 85 gold. 43 krajc. po starem dnarji.

Treba je tedaj vediti, da po vseh Svetih bo marsikteri stari dnar imel drugačno in nižjo ceno, nekteri pa bo obderžal tudi po novi veljavi svojo polno ceno. Naj tedaj vsak dobro zapomni, kar cesarski patent veleva, da se znebi še pred vsemi Svetimi tistega sedanjega dnarja, ki bode po vseh Svetih nekoliko manj vreden; po vseh Svetih pa naj se le spet jemlje po veljavi novega dnarja.

Stari dnarji, ki bodo obderžali svojo polno vrednost, so: bankovci, cesarski tolarji po 2 gld. in po goldinarji, nove (male, desetícám podobne) dvajsetice od leta 1852 in pa laške dvajsetice ali lire.

Sledeči stari dnarji pa bojo po vseh Svetih nekoliko manj vredni: stara velika dvajsetica ne bo po vseh Svetih več 20 krajc. vredna, ampak le $19\frac{3}{7}$ starega dnarja ali pa 34 novih krajc., — desetica le $9\frac{5}{7}$ starih ali pa 17 novih krajc., — peterka ali finfarca le $4\frac{6}{7}$ starih ali 8 in pol novih krajc., — dvojača ali šestica od leta 1848 in 1849 le $5\frac{5}{7}$ starih ali 10 novih krajc., —

groš le $2\frac{6}{7}$ starih ali 5 novih krajc., — 2krajcar le $1\frac{5}{7}$ starih ali 3 nove krajc., — krajcar le $\frac{6}{7}$ starega ali poldrugi novi krajc., — starega polkrajcara in 1 lašk centezim plača le polkrajcarja, — laški 3 centezimi plačajo 1 novi krajc., križavec (ali križast tolar) plača le 2 gold. in $11\frac{3}{7}$ krajc. starega ali pa 2 gold. 30 krajc. novega dnarja, polkrižavca plača le 1 gold. 4 kr. starega ali pa 1 gold. 12 kr. novega dnarja, četertkrižavca plača le $31\frac{3}{7}$ starega ali 55 novih krajc. Toda to veljá le od lepega, ne obrezanega, ne oglajenega in ne luknastega dnarja; obrezani in luknasti dnar se ne more nikod drugod spečati kakor v dnarnici (Münzamt), ki ga bo prelila in povagi vrednost njegovo določila.

Da se bojo naši ljudjé iznajdli v primeri starega dnarja po novi veljavi, jim povemo še to, da

	gold.
100 gld. bankovcov, tolarjev in gld. bo po novi veljavi plačalo	105
100 „ križavcov „ „ „ „ „	104 $\frac{1}{2}$
100 „ starih dvajsetíc, desetíc, peterk in polkrižavcov „ „ „ „ „	102
100 „ šestíc, grošev in četertkrižavcov „ „ „ „ „	100
100 „ krajcarjev in 2krajcarjev „ „ „ „ „	90
100 „ polkrajcarjev „ „ „ „ „	60

Poslednjič pa še en opomin vam kmetom, kramarjem, branjevcom in vsem, ki na drobno kaj prodajate. Svetujemo vam, da berž o vseh Svetih začnete po novem dnarji rajtati in prodajati. Zakaj? Zato, da ne pridete v zgubo. Hočemo vam en izgled dati. Če, postavimo, 1 funt slanine ali špeha, kateri zdaj po starem dnarji 24 krajc. veljá (ali po novem dnarji 42 kr.) bi hotli tudi po vseh Svetih v starem dnarji prodajati, bi vam kupec potem naštel 24 starih krajcarjev. Pri ti kupčii bi vas pa doletela precejšna škoda, kar še morebiti ne mislite ne, zakaj stari krajcar veljá po novem le 1 krajc. in pol, tedaj bi 24 starih krajc. zneslo le 36 novih krajc. — zgube bi tedaj imeli pri funtu špeha 6 novih krajc., — to je pa gotovo veliko več kolikor vês vaš dobiček. Če pa prodajate v novem dnarji, bote lahko vsakemu kupcu razložili: koliko ima na stari dnar še doplačati, da je rajtenga prav. Kdor s starim dnarjem plačuje, že sam vé, da star goldinar veljá 105 novih krajc. in da se mu tedaj pri tej prerajtbi ni nikakoršne zgube bati.

Kdor se v pravem času po tem ravná kakor postava veléva in kakor smo tukaj razložili, ne bo imel nobene zgube, pa tudi nobenih preprirov ne bo, zakaj postava jasno govori in le poznati jo je treba vsakemu.

Poduk zastran jam, v ktere se merhovina zakopuje.

Jame, v ktere se merhovina zakopuje, se ne smejo zavoljo tega, da bi se iz njih jemale živinske kosti za obertnijske namene, nikoli pred kakor 8 ali 10 let potem odkopati, ko so bile narejene. To se ravná po velikosti jam in po množini merh, ktere so bile v nje zakopane.